

S. III Nr. 3978.

Polreg

Call

3853-15

KOPJA
TELEGRAMU SZYFROWEGO
PRZYCHODZĄCEGO

P. Rozwadowski do Ministerstwa Spraw Zagranicznych

W Warszawie.

Nr. 10.

Haga, dn. 14/6 1920 r.

Otrzyma. 15/6 godz. 12.

Proszę o spowodowanie, by posłowie Liberman i Neger przybyli
do Holandji.

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA

L. Dz. 3853 dnia 24/VI 19**20** r.
załącz. Wydział.

W.S.

Original przesłano do załatwienia Wydziałowi

D.IV.

Kopję otrzymują do wiadomości:

- a) z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów D. lub S.: P. Minister (Podsekretarze Stanu), Dyrektor Departamentu Dyplomatyczno-Politycznego i Sekretarz Jeneralny.
- b) z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów A także Dyrektor Departamentu Administracyjno-Ekonomicznego.

Po przyjęciu do wiadomości zwrot do S. III celem zniszczenia.

POLSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

253

KOPJA
TELEGRAMU SZYFROWEGO
PRZYCHODZĄCEGO

P. Jodko do Ministerstwa Spraw Zagranicznych
w Warszawie.

Nr. 31.

Konstantynopol, dn. 12/6

Otrzym. dnia 13/6 1920r. 12.

Statek Tryton wyjechał stąd 8 czerwca po amunicję, statek Nordpines
wyjeżdża 15 czerwca. Proszę o odpowiedź telegraficzną na telegram
Nr. 26 w sprawie mojego przyjazdu do Warszawy.

*****

NACZELNE DOWODZ. WOJSK POLSKICH
ADJUTANT GŁÓWNY
WARSZAWA
L. Dz. 3856/5 dnia 24/6 1920 r.
załącz. Wydział

JK.

Orginał przesłano do załatwienia Wydziałowi A.V. / kopja S.I. /.

INSTITUTE
ARCHIVES
New York

- Kopję otrzymują do wiadomości:
- a) z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów D. lub S.: P. Minister (Podsekretarz Stanu), Dyrektor Departamentu Dyplomatyczno-Politycznego i Sekretarz Jeneralny.
  - b) z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów A także Dyrektor Departamentu Administracyjno-Ekonomicznego.

Po przyjęciu do wiadomości zwrot do S. III celem zniszczenia.

385875

KOPJA
TELEGRAMU SZYFROWEGO
PRZYCHODZĄCEGO

P. Labomirski do Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

w Warszawie.

Nr. 142.

Waszyngton 10/6 1920 r.

Otrzym. 11/6 godz. 10.

Dla Ministra ^x Apropozycji od Arcta.

(Szalka kupna ze stoków wstrzymane z powodu oporu Treasury.)
Shipping board cofnął pod wpływem kongresu kredyty przewozowe na wagony i żywność już kupione. Staramy się przy pomocy poselstwa i Gibsona uzyskać zmianę decyzji i przywrócenie kredytów. Przyczyny cofnięcia kredytów: trudna sytuacja pieniężna Treasury i niechęć kongresu do pomocy Europie, jak również walka wyborcza. Nieprzychylna jakoby zachowanie się naszych władz względem instytucji amerykańskich i..... w Polsce utrudnia pracę przyjacielom Polski w rządzie tutaj i uniemożliwia im występowanie w naszej obronie. Przedstawiciele A.R.A. są dla nas chłodni, Hoover także, Gibson przy całej chęci popierania spraw polskich i szerszej sympatii nie związanej ręce przez wiadomość o traktowaniu w dalszym ciągu nieprzychylnym Amerykanów u nas, pomimo wielu obietnic. Przytacza fakty: Fuller w P.K.P.D. miał przykrość z powodu odmówienia głębi na objazdy, podał się do dymisji i wraca, nikt nie chce jechać na jego miejsce; pułkownik Olds podlegał na granicy rewizji jak kontrabandzista; od sukna, przysłanego jako dar przez Joint-Komitet, zażądano 15 milionów cka; na interwencję p. Gibsona zgodzono się cka nie pobierać, natomiast zastosowano rozmaite szykany; dużo Amerykanów jest rozstrawnych, czasem i słusznie, ale nie można się

Original przesłano do załatwienia Wydziałowi *AV*

Kopje otrzymują do wiadomości:

- a) z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów D. lub S.: P. Minister (Podsekretarz Stanu), Dyrektor Departamentu Dyplomatyczno-Politycznego i Sekretarz Generalny.
- b) z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów A także Dyrektor Departamentu Administracyjno-Ekonomicznego.

NACZELNIK WYDZIAŁU: 63 WOJSK POLSKICH
ADJUTANT GŁÓWNY

Po przyjęciu do wiadomości zwrot do S. III celem zniszczenia.

L. Dz. 38587 dnia 24/12 1920 r.

załącz. Wydział

AMERICAN INSTITUTE ARCHIVES New York
255

docekać podania motywów, co psuje kredyty w Departamencie Stanu;
amerykański attaché wojskowy, dopiero po zagrożeniu dymisją uzyskał
pozwolenie wyjazdu na front; do tej pory nie został mianowany
komisarz do spraw amerykańskich, co było wyraźnie obiecane.
Dalszy ciąg w depeszy Nr. 144.

* Przełożono wprost.

x. 2 grupy nieczytelne.

256

WARSZAWA
KAWALERIA
KAWALERIA
KAWALERIA
KAWALERIA

KOPJA
TELEGRAMU SZYFROWEGO
PRZYCHODZĄCEGO

p. Michałowski do Ministerstwa Spraw Zagranicznych

w Warszawie.

Nr. 62.

Stokholm, 3/6.1920

Otrz. 4/6. god. 10.

Sprawa Alandu vide sprawozdanie z dnia 31-go maja, Nr. 27 a.
Rząd szwedzki ma zapewnione poparcie swych pretensyj do
Alandu u Millerand'a. Stanowisko Anglii, która dawniej raczej sprzyjała syczeniom Finlandji - jak zwykle niejasne, obecnie podobno przechylające się na stronę Szwedów. Rząd tutejszy liczy z całą pewnością na ostateczne rozstrzygnięcie sporu o Aland pod czas konferencji w Spa.

~~XX~~

2.6.

AMERICAN INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Original przesłano do załatwienia Wydziałowi

Kopję otrzymują do wiadomości:

- a) z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów D. lub S.: P. Minister (Podsekretarze Stanu), Dyrektor Departamentu Dyplomatyczno-Politycznego i Sekretarz Jeneralny.
- b) z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów A także Dyrektor Departamentu Administracyjno-Ekonomicznego.

Po przyjęciu do wiadomości zwrot do S. III celem zniszczenia.

AMERICAN INSTITUTE
ARCHIVES
New York

257

aa kb
386075

KOPJA
TELEGRAMU SZYFROWEGO
PRZYCHODZĄCEGO

P. Skirmunt do Ministerstwa Spraw Zagranicznych

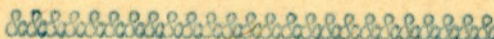
w Warszawie.

Rzym, 14/VI. 1920,

Otrzym. 15/VI. 1920. 10 g.

Nr. 74.

Giolitti tworzy gabinet witany ogólnie bardzo przychylnie, jako rząd obrony społecznej, ale nie reakcyjny. Wezmą w nim udział najwybitniejsi przedstawiciele stronnictw bez kandydatów oficjalnych. Prawdopodobny Minister Spraw Zagan. Sforza.

szefowie dowodzą wojsk polskich
ADJUTANT GŁÓWNY
WARSZAWA
L. D. 386075 dnia 24/VI 1920 r.
Wydział

J.B.

Original przesłano do załatwienia Wydziałowi

D.VI.

INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Kopję otrzymują do wiadomości:

- z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów D. lub S.: P. Minister (Podsekretarze Stanu), Dyrektor Departamentu Dyplomatyczno-Politycznego i Sekretarz Jeneralny.
- z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów A także Dyrektor Departamentu Administracyjno-Ekonomicznego.

Po przyjęciu do wiadomości zwrot do S. III celem zniszczenia.

258

Rov
9.

aa 12
38675

KOPJA
TELEGRAMU SZYFROWEGO
PRZYCHODZĄCEGO

Ks. Sapieha do Ministerstwa Spraw Zagranicznych
w Warszawie.

Nr. 67.

London, dnia 9/6 1920.

Otrzym. dnia 11/6 g. 10.

Daily Telegraf oznajmił gotowość wysłania natychmiast sprawozdawcy wojennego majora Battina powtórnie do Polski pod warunkiem, że będzie przydzielony do polskiej Kwatery Głównej i otrzyma możliwe i potrzebne ułatwienia śledzenia osobiście rozwoju akcji wojennej. Jest on niezmiernie nam przychylny i zgóry zgodzi się na wszelką kontrolę swych sprawozdań. Dważam sprawę za korzystną i popieram. Proszę o odwrotną odpowiedź telegraficzną, czy Naczelne Dowództwo zgadza się na przybycie majora Battina.

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA

L. Dz. 3867 dnia 24/6 1920.
Wydział

JK.

Orginał przesłano do załatwienia Wydziałowi

D.V. / kopję D.II. /

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Kopję otrzymują do wiadomości:

- a) z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów D. lub S.: P. Minister (Podsekretarze Stanu), Dyrektor Departamentu Dyplomatyczno-Politycznego i Sekretarz Jeneralny.
- b) z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów A także Dyrektor Departamentu Administracyjno-Ekonomicznego.

Po przyjęciu do wiadomości zwrot do S. III celem zniszczenia.

Roy

caus

386875

**KOPJA
TELEGRAMU SZYFROWEGO
PRZYCHODZĄCEGO**

P. Sapieha do Ministerstwa Spraw Zagranicznych:

w Warszawie.

Nr. 70.

Londyn, 14.6.1920 r.

Otrzymał. 15.6. godz. 9m.45.

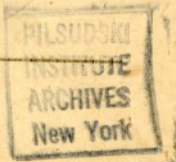
Wobec wiadomości w prasie angielskiej o rzekomem zniszczeniu cerkwi i wodeciągów w Kijowie przez wojska polskie przed cofnięciem, proszę odwrotne wyjaśnienie telegraficzne celem umożliwienia dania dementi.

**NAUCZELNIK DOWODZĄCY WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA**
L. Dz 386875 dnia 24/VI 1920 r.
zef. W. ydział

W.S.

Original przesłano do załatwienia Wydziałowi

D.V.

Kopję otrzymują do wiadomości:

- a) z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów D. lub S.: P. Minister (Podsekretarze Stanu), Dyrektor Departamentu Dyplomatyczno-Politycznego i Sekretarz Jeneralny.
- b) z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów A także Dyrektor Departamentu Administracyjno-Ekonomicznego.

Po przyjęciu do wiadomości zwrot do S. III celem zniszczenia.

260

aa
kt

3879/5

KOPJA
TELEGRAMU SZYFROWEGO
PRZYCHODZĄCEGO

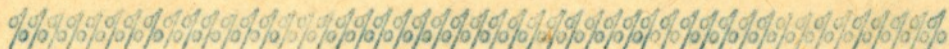
p. Michałowski do Ministerstwa Spraw Zagranicznych
w Warszawie.

Sztokholm, dnia 10/6 1920.

Nr. 67.

Otrzym. dnia 12/6 g. 12.

Sprawa Alandu. Sfery urzędowe szwedzkie nadal utrzymują, że cieszą się poparciem nie tylko Francji, ale i Anglii; <wydaje mi się> jednakowoż, <jakoby rząd angielski, mimo udzielania konkretnych wskazówek, skłania się na stronę Finów>. Świadczą o tym doniesienia biura Reutera z Helsingforsu, "o wielkiem niebezpieczeństwie jakie groziłoby na przyszłość Finlandji." Dzienniki szwedzkie już zaczynają polemizować z opinią puszczaną w świat przez Reutera. Rząd szwedzki podjął kroki u mocarstw Zachodu, spodziewając się, że Londyn i Paryż zmuszą rząd fiński do wypuszczenia na wolność przywódców delegacji alandzkiej uwięzionych za zdradę stanu. Koła urzędowe twierdzą, że o ile by się stało zadość temu życzeniu to czekano by tu już cierpliwie na decyzję Rady Najwyższej. Oto dzisiejszy stan rzeczy.

NACZELNIK BOKODU WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENEALNA
WARSZAWA

L. Dz. 3879/5 dnia 24/6 1920 r.
załącz. Wydział

JK.

Original przesłano do załatwienia Wydziałowi D. IV. / Kopja D.V. /

PLISZCZYŃSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Kopję otrzymują do wiadomości:

- a) z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów D. lub S.: P. Minister (Podsekretarze Stanu), Dyrektor Departamentu Dyplomatyczno-Politycznego i Sekretarz Jeneralny.
- b) z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów A także Dyrektor Departamentu Administracyjno-Ekonomicznego.

Po przyjęciu do wiadomości zwrot do S. III celem zniszczenia.

261

KOPJA
TELEGRAMU SZYFROWEGO
PRZYCHODZĄCEGO

P. Michałowski do Ministerstwa Spraw Zagranicznych
w Warszawie.

Sztokholm, dnia 8/6 1920.

Nr. 67.

Otrzyma. dnia 9/6 1920. g. 18.

Ścisłe poufne.

Rozaawiadam dziś obszernie z Brantingiem i Palmstierną w sprawie sporu o Aland. Zdaje się, iż rząd szwedzki czyni obecnie starania u wielkich mocarstw, aby decyzja co do plebiscytu na wyspach Alandzkich jaknajprędzej zapadła. Rząd usiłuje dowiedzieć, że dalsze opóźnianie decyzji rozjątrzyłoby jeszcze bardziej stosunki szwedzko-fińskie, bardzo już zaostrzone skutkiem aresztowania przywódców delegacji Alandzkiej oraz wysłania wojska na Archipeląg. Odnosnie do poruszonej przez Mannerheima sprawy utyczenia naszej ewentualnej pomocy rządowi fińskiemu / vide telegram Nr. 64 z dnia 8 b. m. / pragnę zaznaczyć nie wpływając zresztą w niczem na decyzję Pana Ministra, że popierając Finów zrazilibyśmy sobie oczywiście w wysokim stopniu rząd szwedzki. ^{Walezy} wypadałoby zatem zbadać Ministra, czy korzyści nikłe zdaniem mojem, które byśmy mogli osiągnąć od rządu fińskiego, bardzo niestałego w swych politycznych zapatrywaniach, zrównoważają ujmę w stosunku do Szwecji. Rząd tutejszy - odniosłem to wrażenie - stanąłby z chwilą rozpoczęcia układow pokojowych polsko-rosyjskich po naszej stronie i w razie odpowiednich polskich zbiegów dałby się namówić do poparcia naszych postulatów na terenie akcji dyplomatycznej. O opinii wyrażonej przez M. nie wspominałem oczywiście ani słowem w rozmowie z przedstawicielami rządu Szwedzkiego. Proszę Pana Ministra o łaskawe udzielenie informacji co do stanowiska rządu polskiego.

Original przesłano do załatwienia Wydziałowi

D. IV D. V.

JK.

Kopję otrzymują do wiadomości:

a) z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów D. lub S.: P. Minister (Podsekretarze Stanu), Dyrektor Departamentu Dyplomatyczno-Politycznego i Sekretarz Generalny.

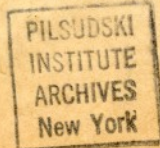
b) z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów A także Dyrektor Departamentu Administracyjno-Ekonomicznego.

ADJUTANT GENERALNY

Po przyjęciu do wiadomości zwrot do S. III celem zniszczenia.

L. Dz. 38807 dnia 24/VI 1920 r.

załącz. Wydział

hymn

aa KS
3881/5

KOPJA
TELEGRAMU SZYFROWEGO
PRZYCHODZĄCEGO

p. Michałowski do Ministerstwa Spraw Zagranicznych

w Warszawie.

Nr. 68.

Sztokholm, 10/6.

Otrz. 12/6, 920. g. 9

Eskadra angielska złożona z 8-iu torpedowców i jednego z większych dreadnoughtów wpłynęła na wody "Skergardu". Przybycie eskadry na morze bałtyckie zdawna było zamierzone wedle zdania tutejszych kół urzędowych, jako demonstracja przeciwko rzekomym przygotowaniom bolszewików do akcji morskiej; obecnie łączy je tutejsza opinia z konfliktem w sprawie Alandu. "Anglicy manifestują, aby zaznaczyć, że bez nich nie może być mowy o rozstrzygnięciu sporu". Eskadra witana owacyjnie, król zapowiedział wizytę na statku.

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH

ADJUTANTURA GENERALNA

WARSAWA

L. Dz. 3881, dnia 24/VI 1920 r.

szefcz. Wydział

Z.C.

Original przesłano do załatwienia Wydziałowi D. IV.

Kopję otrzymują do wiadomości:

- a) z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów D. lub S.: P. Minister (Podsekretarz Stanu), Dyrektor Departamentu Dyplomatyczno-Politycznego i Sekretarz Generalny.
- b) z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów A także Dyrektor Departamentu Administracyjno-Ekonomicznego.

Po przyjęciu do wiadomości zwrot do S. III celem zniszczenia.

